

Sinaainaar leerde taal in zes maanden

Esperanto: passe-partout voor vreemde culturen

ST.-NIKLAAS — „Esperanto estas artifarita lingvo publikigita en 1887. Nun kelkoj milionoj da homoj parolas tiu ĉi lingvan”. Zowel in het Verre Oosten, Latijns-Amerika, Afrika en Europa kunnen samen pakweg 20 miljoen mensen deze zin perfect begrijpen. Eén voorwaarde: ze moeten Esperanto kennen. De vertaling luidt: „De kunsttaal Esperanto zag in 1887 het levenslicht en wordt nu door miljoenen mensen gesproken”. Ook in het Waasland zijn er volgelingen van de plantaal die de Poolse dokter en taalkundige Ludovic Zamenhof ruim 100 jaar geleden publiceerde onder het pseudoniem Doktore Esperanto. In Lokeren is er Esperantofanaat Pierre (Petro in het Esperanto) De Smedt, gehuwd met een Japanse die thuis als voertaal Esperanto gebruiken! Ook St.-Niklaas heeft een gezin waar Espero (stam van het werkwoord: hopen)-anto (diegene die hoopt) een speciale plaats inneemt. Vanaf zijn jeugd was Leo Corrijnen gefascineerd door de idee en de mogelijkheden van deze wereldtaal. Acht jaar geleden startte hij met een grondige studie. Zes maanden na de aanvang van de studie communiceerde hij vlot op het wereldcongres voor Esperanto. Corrijnen: „Deze taal gaf me de mogelijkheid om met mensen in contact te komen waar het taalprobleem anders altijd een onoverbrugbare hindernis zou zijn geweest”.

Geboren in Lillo, verhuisden zijn ouders landbouwers vanuit het polderdorp na de onteigeningen naar St.-Gillis-Waas. Leo huwde en ging in St.-Niklaas wonen. Als technisch ingenieur is hij werkzaam in Aalst.

Op het eind der jaren vijftig toen hij op de humaniorabanken zat, werd de basis voor zijn interesse gelegd. In de les Nederlands vertelde de leraar dat „De kleine Johannes” van Frederik Van Eeden zelfs in het

Esperanto was vertaald. Op vraag van de leerlingen weidde de leraar uit over opzet, structuur en betekenis van deze taal. Na de les spoedde Leo zich naar de bibliotheek. Hij vond er een leerboek Esperanto. Na het eens vluchtig doorbladerd te hebben, bracht hij het na 14 dagen terug. In het begin van de jaren zeventig trachtte hij een cursus via de Nederlandse TV te volgen. Daarna weer stilte, tot hij vernam dat in Aalst Esperantocursussen werden gegeven. Leo startte systematische studie en heeft het geluk dat het wereldcongres Esperanto dat jaar in Antwerpen heeft plaatsvindt. Zes maanden na de start van de studie kan hij zijn kennis en spreekvaardigheid uittesten tussen méér dan 80 nationaliteiten!

Verstandhouding

Zamenhof ontwikkelde de kunsttaal om de verstandhouding tussen de mensen te vergroten. De taalverwarring was oorzaak van misverstanden en wantrouwen tussen de verschillende volkeren. Door een wiskundig regelmatige taal te ont-

werpen, zonder uitzonderingen, fonetisch en met woordmateriaal ontleend aan de natuurlijke talen (60% Romaanse talen, 30% Germaanse talen en 10% Slavische talen) zou het voor iedereen mogelijk moeten zijn deze taal 10 keer zo snel te studeren als andere talen. Dit ideaalbeeld, die filosofie waarin het Esperanto onmiddellijk geassocieerd wordt met vrede, verstandhouding, samenhang, is één strekking binnen de Esperantokenners. Een andere groep relateert de taal en schenkt vooral aandacht aan het praktisch nut, bijvoorbeeld gebruikt als taal voor handleidingen. Deze tegenstelling leidde zelf tot een gedeeltelijke afspitting, het door kruiswoordpuzzelaars gekende IDO.

Twee bladzijden grammatcia

Leo Corrijnen: „Alleen die regels worden weerhouden om dubbelzinnigheden van het gezegde te vermijden. Alle werkwoorden eindigen op een „i”, alle zelfstandige naamwoorden op een „o”, alle bijvoeglijke naamwoorden op een „a” en

alle bijwoorden op een „e”. Er zijn alleen onzijdige woorden. Vertrekkend vanuit een stam worden door toevoeging van prefixen en suffixen de noodzakelijke vorm samengesteld. Nuance is daarom niet altijd mogelijk. De taal blijft altijd zijn gekunsteldheid behouden. Een Academie de Esperanto bepaalt welke nieuwe woorden in het vocabularium worden opgenomen”.

Wereldcongressen

Al geruime tijd correspondeerde Leo met een Poolse Esperantist. Beiden zijn geïnteresseerd in techniek. Leo stuurde informatie over geluidsapparatuur, voorzien van commentaar naar zijn Poolse correspondent.

Leo: „Via een magazine had ik hem ontdekt. Vorig jaar op het wereldcongres in Warschau, heb ik hem persoonlijk ontmoet. Een vreemd gevoel iemand te ontmoeten die je kent en tegelijk niet kent. Na de openingsplechtigheid waar de internationale gedachte werd benadrukt, volgden 8 dagen van voordrachten over de meest diverse interessegebieden: cultuur, geschiedenis, milieu, gezondheid, geloof, enz. Na de sessies was er steeds discussiemogelijkheid. Bij Esperanto moet je alle twee een stap zetten om elkaar te verstaan; eigenlijk kies je een neutrale taal zodat de gene minder is, de openheid groter”. Met meer dan 8000 deelnemers zijn de wereldcongressen een massagebeuren en jaarlijks het hoogtepunt voor al wie de plantaal kent. Dit jaar vindt het congres eind juli in Brighton plaats.

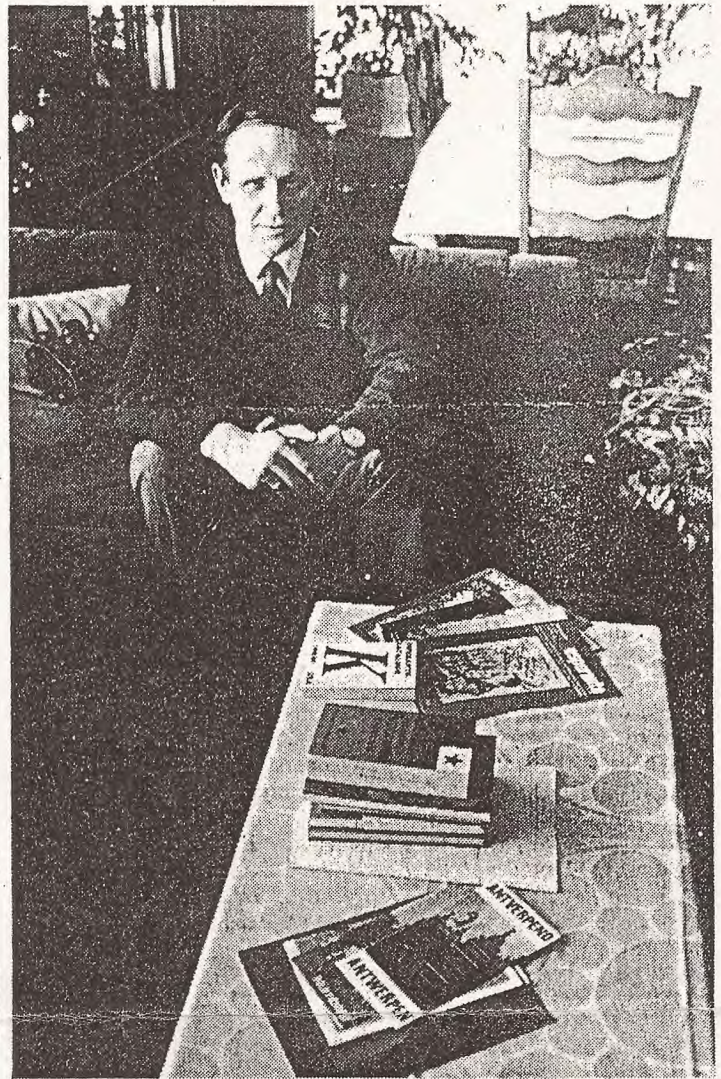
gerichte „Programmita”. In Lokeren loopt momenteel een cursus. Ook de Assimilmethode met leerboek en cassette is een mogelijkheid om de taal te studeren. Een nieuwe taal leren kost altijd moeite en tijd en zolang niet meer mensen deze taal spreken zien ook velen het nut ervan niet in. Een vicieuze cirkel dus. Linguïsten aanvaardden dat het zowat tien keer gemakkelijker is aan te leren dan eender welke andere taal. In Aziatische landen en in het Oostblok worden serieuze inspanningen geleverd om de taal te promoten. De moeilijkheden die ze ondervinden bij het aanleren van de Westerse talen is dikwijls de beste motivatie”.

Toekomst

Paul Peeraerts van de Vlaamse Esperanto Ligo vermoedt dat tussen de 50 tot 100.000 mensen in België vertrouwd zijn met

Zamenhofs taal. De echte internationale doorbraak is nog steeds niet gebeurd. In een tijd waar grenzen vervagen en de hele wereld reisdoel is, kan dit altijd nog gebeuren. De massa die bijvoorbeeld gespaard zou kunnen worden door binnen de Europese instellingen het Esperanto te hanteren is onwaarschijnlijk groot. Leo Corrijnen: „De mogelijkheden zijn enorm, deze taal opende voor mij horizons. Te sterk benadrukken van de filosofie zodat het bijna een cultus wordt gaat mij echter te ver. Een realistisch inschatten van de mogelijkheden past mij beter”.

Voor alle inlichtingen over scholen, cursussen, publicaties e.d. kan men terecht bij de FEL, Frankrijklei 140, 3000 Antwerpen, tel. 03/234.34.00. D.S.

Voor Leo Corrijnen kent het Esperanto geen geheimen meer. E.S.

Activiteiten

De FEL (Flandra Esperanto Ligo) in Antwerpen groepeerd alles wat Esperanto betreft in Vlaanderen. Wekelijks worden op vrijdagavond voordrachten gegeven.

Leo: „Jammer is wel dat na de voordracht, iedereen vrij snel overschakelt naar het Nederlands, de gemeenschappelijke moedertaal”. Via correspondentie oefenen velen hun taalkennis. Een gamma van tijdschriften verschijnt in het Esperanto. Specifieke vakliteratuur over bijvoorbeeld ornitologie, biologie en geneeskunde is voorhanden. Tijdschriften zijn er voor verschillende taalniveaus, zodat de beginnende student ook aan zijn trekken komt. Op de korte golf zendt radio Vaticaan, radio Bern en radio Warschau uit in Esperanto. In Londen bevindt zich een bibliotheek met 30.000 Esperantoboeken. Ook Gezelle, Conscience en andere reuzen uit onze letterkunde zijn vertaald. Poëzie en proza geschreven in het Esperanto is zeldzaam. Vertaalde werken vormen het leeuwendeel van het bibliotheekbestand. Asterix en Kuifje werden ook vertaald. Muziekteksten

zijn ook voorradig. Voor jongeren is er de uitwisselingservice via „Pasporto servo”.

Cursussen

Leo: „Met de acht leden van de plaatselijke club organiseerden we in '86 een cursus van drie maand en een twaalfstal sessies van telkens twee uur. Drie leerlingen bleven komen tot het eind. Vooral het probleem van de erg heterogene samenstelling van de groep maakte het moeilijk. Twee leermethoden zijn voorhanden: het qua aanpak conservatieve „La komencanto” en het meer op spreken

De dappere Gallier maakt in het Esperanto ook korte metten met die aardige Romeinen. Asterix: Ik zeg al verschillende malen: die Romeinen begrijpen er niets van. Romein: Wee, aan de verslagene! Romein: Wat zegt hij?